شیعر و (فرێدریک نیچە) .. ناڵە حەسەن

پەیوەندی نێوان شیعر و (فرێدریک نیچە) پەیوەندییەکی توندوتۆڵە ، هەروەک لە پێشتر نووسیومانە / نیچەیان بە فەیلەسوفێکی شاعیر ناوبردووە، بەڵام بەرلەوەی باسی (شیعر و نیجە) بکەین هەوڵدەدەین زۆر بە کورتی باسی پەیوەندی نێوان (گیرکەگۆر و نیچە) بکەین ، هاوکات کە شیعر لەنێوان ئەو دوو بیرمەند و فەیلەسوفە چ جێگایەکی بەندی هەیە ، هەروەک لە کتێبی (چەند فەیلەسووفێکی بوونگەرا) دا دەڵێت (کاتێک کە (کیرکەگۆر) کۆچیدوا ییکرد هێشتا (نیچە) قوتابی قوتابخانەی سەرەتایی بوو ، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا کاریگەری (نیچە) لەسەر بیری فەلسەفی لە کاریگەری (کیرکەگۆر) لە پێشتر بووە ، .. لە ڕاستیدا (کیرکەگۆر) هەر بەنادیار و لەبیرکراو مایەوە تا ئەوکاتەی ، کە بەیەکەمجار وەرگێڕدرایە سەر زمانی ئەڵمانی و پاشان زمانی فەڕەنسی … تا ئەوەبوو کە توانی ببێتە سەرچاوەی تەوژمێکی نوێی ئاشکراو ڕۆشن لە مێژووی هاوچەرخی بیری مرۆڤایەتیدا ..!) ، هاوکات هەر لەم کتێبەدا باسی شێواز و پەیوەندییەکانی ئەم دوو بیرمەندە بلیمەتەمان بۆ دەکات و دەڵێ / (لە ڕاستیدا لانادەین ئەگەر بڵێین ئەو ئایدیا سەرەکییانەی کە لە مێشکی هەر یەکێکیاندا خولاوەتەوە یەک ئایدیا بووە ، تەنانەت ئەو شێوازەیش کە تایبەتمەندییەکەی بریتییە / لە لاقرتێ و گاڵتەجاڕی توند ، هەروەها شاعیرێتی و شاعیرگەرایی گەرموگوڕ ، زۆرجار کەک و تەبایان دەکات و یەکیاندەخات ..!) . دەبینین یەکێک لە خاڵە هاوبەش و درەخشانەکەی نێوان شێوازی ئەم دوو بیرمەندە ، (شاعیرێتی و شاعیرگەرایی) بووە ، واتە لەپاڵ چەمکەکانیتر شیعریش یەکێک لەم چەمکانە بووە کە ئەم دووانەی لە یەکتری نزیک کردۆتەوە ، چونکە هەردووک ژیانی خۆیان کردبوو بە سەرچاوەی بیرکردنەوە و فەلسەفەکەیان ، کە ئەمەش زۆتر ڕێگە خۆشدەکات کە شاعیرانە بڕوانن و شاعیرانەش بیربکەنەوە . چونکە ژیان و شیعریش وەک بوونێکی ئاوێتە و تێکەڵاو و یەکجەستەیی وایە .

دیوەکیتری پەیوەندی نێوان ئەم دوو بیرمەندە ، (فەلسەفەی هەریەکەیان دۆزینەوەیەکی هەمیشە و بەردەوامی خودەکانییان بوو ، تا ئەوئاستەی (کیرکەگۆر) وتەیەکی هەیە دەڵێت (من کتێبەکانم بۆ خوێنی خۆم نووسیوە …!) ، ئەمە پێشتر لە وتارەکانی ترمان

ئەمەمان نووسیوە یەکێک لە جیاوازییەکانی قوتابخانە ئەدەبییەکانی مۆدێرنە هەر ئیشکردن لەسەر زمان و فۆرم نەبووە بەڵکو ، خاڵێکیتری گرینگ ئەوەبوو کە ئیشیان لەسەر خود کردووە ، لە وتاری (شیعر و ناخودئاگایی) لەسەر پەیوەندی (شاعیر و خود) یان پەیوەندییەکنی نێوان (خود و دەرەوە) هەڵوەستەی زۆترمان کردووە ، بە تایبەت (نێچە) سەبارەت بە (بوونی مرۆیی و خودی تاک) زۆتر چڕ دەبێتەوە بۆ نموونە ، (نێچە بەنگەشە بۆ ئیرادەی هێز دەکات کەوا لە مرۆڤ دەکات / جەخت لە بوونی خۆی بکات و وابەستەی ژیان بێت ..!) ، ئەم گوتنەی (کیرکەگۆر)یش بە شیعر و داهێنان یان ، بە شاعیرێکی داهێنەر کە خەونی داهێنانی هەبێت ڕاستە ، چونکە ئەو شاعیرانەی خەونی گەورەی داهێنانییان هەیە و لە هەوڵی ئەوەدان بەرینترین ڕووبەری جوانی بە ژیان ببەخشن و وەک پەیامبەرێکی ڕێگای ژیان ئامادەن هەموو شتە تایبەتییەکانی خۆیان ببەخشن و (ژیانییان بە شیعر و داهێنان) بێوەت ئەم قسەیەی گیرکەگۆر بە ئەم جۆرە شاعیرانەش ڕاستە و ئەوانیش کتێبە شیعری و لێکۆڵینەوەکانییان بە خوێنی خۆیان دەنووسن .

دوای ئەم دەروازە و پێشەکییە ، لەرەوە ڕێرەوی قسەکانمان دەبێنەوە سەر پەیوەندی نێوان (شیعر و نێچە) بە پشتبەستن بە کتابی (ڕووبەڕوو لەگەڵ شیعر) بە تایبەت وتاری ، (شیعر و فەلسەفە یان فەلسەفە و شیعر) بە کەمەک دەستکاری و ئیزافاتی نوێوە ، پەیوەندی نێوان شیعر و بیرمەندی گەورە (نێچە) دەخەینە ڕوو ، (نێچە) پاراستنی زات بە خراپترین شێوەی ویست دەزانێ ، واتە کەسێکی کۆنارگیر و نامۆ ، ئەم زیاتر خوازیاری مرۆڤی باڵا و سوپەرمانی و یاخی و خودان ویستی هێزە .. تەنانەت لە ڕوانگەی (زەردەشت)یش ، ڕێگەی ژیان بەسەربردن لایەنگری لە چوارچێوەی مەنتیقی و ژیرانە و عەقل نییە ، بەڵکو کەسەکان ئازادن بە هەڵبژاردنی ڕێگەی ژیانی خۆیان ، لە ڕاستیدا / ئازادی بەشێکە لە بوونی مرۆڤ ، واتە لەدەرەوەی بوون و مومارەسەکردنی ئازادانە ، وشەی ئازادیش وەک چەمکەکانیتر بەبەها و هیچ بەهایەکی بە نامێنێتەوە ، ئەمەش بە مانایەک / هەڵوەشاندنەوەی پاوەرەکان و سنوورەکانی عەقل و سیستەماتیکە . (شیعر و داهێنان) پێویستیان بە کرانەوە و پچڕاندنی هەموو کەت و زنجیرەکانی بەها و نەریتە میراتییەکانە ، بە ئەوەی ببی بە کەسێکی داهێنەر ، دەبێت خەت بەها و نەریت و ڕەفتار بە خەت بتاشی کە پێچەوانەی ئەوانەی پێش خەت بن ..! بەمانایەک بە هەموو پێوەرەکان (هەرخەت بیت و هیچیتر ..!) هەروەها لەم وتارەمان وردتر باسی ئەم فاکتانە دەکەین کە ئەم

بیرکردنەوەیە نا دروستانەی ئەفلاتوون ڕەتدەکەنەوە ، بە نموونە باس
لەوە دەکەین کەوا ، شیعریش وەک فەلسەفە لەسەر بنەمای بیرکردنەوە
ئیش دەکات و ڕەهەندی فیکری و مەعریفی لە پشتە . زۆرن ئەو
فەیلەسوفانەی کاریگەرییان لەسەر شیعردا هەبووە ، یان قسەیان
لەسەر شیعر کردووەو باسی گرنگی و پەیوەندییەکانی فەلسەفە و
شیعریان کردووە ، یان زمانی شیعرییان بەکارهێناوە بۆ دەربڕینی
فەلسەفەکانییان ، ئەم فەیلەسوفانەش بە (فەیلەسوفی شاعیر)
ناوبراون . یەکێک لەوانە (فرێدریک نیچە)یە . لە پەیوەند بە
شیعرەوە ، تایبەتمەندی (نیچە) جیاوازە لەگەڵ فەیلەسوفەکانیتر ،
چونکە هەندێک لە فەیلەسوفەکان هەم شاعیریش بوون هەم فەیلەسوف ،
واتە لەپاڵ فەلسەفە شیعریشیان نووسیوە یان سەرەتا بە شیعر
دەستییان پێکردووە ، لەوانە (مارکس ، جان جاک ڕۆسۆ ، ساموێل
تەیلەر کۆلیریج ….) بەڵام (نیچە) ، لەگەڵ ئەوەی شیعریشی
نووسیوە بەڵکو کتێبە فەلسەفییەکانیشی بە زمانی شیعر نووسیون ،
بەڵێ بە بڕوای هەندێک کەس (نیچە لە زکماکەوە شاعیر بووە ..!)
واتە ، هەر بە شاعیری لە دایک بووە . شیعر گەورەترین بەشی
نووسینەکانی و تەنانەت بوون و ناخ و فەلسەفەکەشی داگیرکردووە .
نیچە زۆر بە ڕۆشنی درکی بە بەها و ڕۆڵی زمانی کردووە کە ، زمان چ
سیحرێک و هێزێکی تیایە بۆ تایبەت زمانی شیعری ، وەک سەرچاوەی (
چێژ) چ کاریگەرییەک لەسەر بیرکردنەوە و خەیاڵی مرۆڤەکان
جێدەهێڵێت ، بۆیە لە شوێنێک دەربارەی زمانی شیعری دەڵێ ، (زمان
گەمەیەکی گەمژانەیە ، بەهۆی زمانەوە مرۆڤ دەتوانێ سەما بەسەر
هەموو شتێکەوە بکات) ، نیچە فەیلەسوفێکە ، ئامانجی بەرهەمهێنانی
(مرۆڤی باڵا) بووە لە ڕێگەی ئیرادە و ویستی هێزەوە ، بۆیە لە
زۆر شوێن پێ لەسەر ئەوە دادەگرێ و دەڵێ ، (من هاتووم هەواڵی
مرۆڤی باڵاتان پێڕابگەیەنم ، مرۆڤی باڵا ئەو کەسەیە لە نەریتی
باو یاخی دەبێت و خودان ئیرادە و هێزی کارای خۆی دەبێ ..) ئێمە
ڕۆشن بووە لای (نیچە) کەوا داهێنان بە کەسی لاواز و بێ ئیرادە
ناکرێت ، کەسەکانی دیلی بەندی کلتوور و ئایین و دیلی مرۆڤەکانیتر
بن ، ئەوکەسانەی لەژێر کاریگەری هێزە دەرەکییەکانن لە سەرووی
خۆیان ئیرادەیتریان بەسەردا دەسەپێندرێ ، ئەو کەسانە کەسانی
کۆیلە و نامۆن ناتوانن داهێنان بکەن..! لای (نیچە) بە ئەوەی ببی
بە کەسێکی داهێنەر وا پێویست دەکات هەموو کۆت و زنجیرەکان
بپچڕێنیت ، ببی بە خۆت و تەعبیر لە ویستی خۆت بکەی ، هەموو شتێکی
میراتی تووڕهەڵبدەی ، خۆت بەها و نەریت و ڕەفتار بۆ خۆت دیاری
بکەی ، خۆت هێزی جووڵێنەری خۆت بی ، جووڵە و ڕەفتارەکانی خۆت
پێچەوانەی ئەوانەی پێش خۆت بن ، بەمانایەک هەروەک دروشمێکی هەبوو

کەوا ، (تەنها خۆت بیت و ئەویتر نەبیت …!) چونکە / داهێنان وا دەخوازێ کە دنیاو جیهانێکی نوێ بخوڵقێنی . (نێچە) لە کتێبی (ئا ئەمەیە مر□ق) دا دەڵێ ، (من لە هیچ شتێک لاسایی کەس ناکەمەوە ، گاڵتە بە هەموو ئەو مامۆستایانە دەکەم کە هێشتا فێرنەبوونە گاڵتە بە خۆیان بکەن ، لەسەر دەرگای ماڵەکەم ئەمە نووسراوە …!) .

نێجە وەک (شوبنهاوەر) ، کاری بە (فەلسەفەی ویست) کردووە بە تایبەت ویستی هێز .. چونکە (شوبنهاوەر) کتێبێکی هەیە بە ناوی ، (جیهان وەک ویست فیکرە) ، لەم کتێبەیدا پوختەی فەلسەفەکەی خۆی تیا باسکردووە ، باوەڕی وایە / کە عەقل ئامرازێکە بە دەستی ویستەوە ، لای ئەو / بوون لەسەر بنەمای حیکمەت و ئەزموون و مەبەستێک وەستاوە …!) ، بۆیە نێچەش پێ لەسەر ئەم بیرۆکەی ویستە دادەگرێ و ئامانجیەتی ، تاکەکان خودان هێز و ئیرادەی خۆیان بن ، کە ناوی ناون (مر□قی سوپەرمانی) یان (مر□قی باڵا) ، بۆیە پێیوابوە ، دەسپێک و سەرچاوەی ویست و هێز لەسەر ویژدان و فیکردا شتێکی بنەڕەتی و جەوهەری شتەکانە .. یان بە بڕوای (نێچە) ،(گرنگترین دەرکەوتەی ژیان ، لە تیۆری داڕشتن لە ڕێگەی هێزی عەقڵ نییە ، بەڵکو (ویستە) ، ناو□□کی ژیان ویستە ، ئەم ویستەش ویستی هێزە …!) (نێچە) پاراستنی زات (خود) بە خراپترین شێوەی ویست دەزانێ ، ئەو پێیوایە ، کەسێک بەدوای پاراستنی زات بێ ، خۆی لە قەرەی مەترسییەکان نادات و ژیانی پارێزگارانە هەڵدەبژێرێت ، مەبەستی ئەوەیە کە مر□ق د□ب□ ئامад□یی قوربانیدانی تیا بێت ل□ پێناو خەونە گەورەکاندا ، بە مانایەک / ئەو کەسانەی کە ، ناتوانن زنجیری کۆت و بەندەکان بشکێنن و بەهاکانی ئایین و کلتوور و ئەو بەهایانەی بەزۆر سەپێندراون بەسەریاندا ڕابماڵن ، لە هەمانکاتیش ناتوانن وەک مر□□کی باڵا خودان ویست و هێزی خۆیان بن …! بە کورتی پوختەی فەلسەفەکەی نێچە ئەوەیە کە ، (فەلسەفەی عەقلێکی ئازادە ، فەلسەفەی ئاو□زووکردنەوەی بەها چەسپیوە کۆنەکانە ، ئازادکردنی مر□ق□ ل□ هەموو کۆتوبەند و ئەخلاق و ئایین و مەعریفەی دەستاودەست ، فەلسەفەی نێچە بە دەنگێکی بەرز بانگەوازی ڕزگاربوون دەکات …!) ، ئەمانەشی هەمووی بە زمانی شیعر لە نێو شیعرەکان و کتێبە فەلسەفییەکانی دەربڕیوە ، بۆیە نێچە (فەیلەسوفی شاعیران و شاعیری فەیلەسوفان بووە …!) .

کتێبی (وەهای گوت زەردەشت) یەکێکە لە بەناوبانگترین کتێبی نێچەیە ، کە لە ساڵی ١٨٨٣ چاپکراوە ، کتێبێکە بە شێوەیەکی ئەدەبی

ڕەخنەیی نووسراوە ، بە زمانێکی شیعری ناسک و پاراو ، لەم کتێبەدا
چەندین بیرۆکەی گرنگی داڕشتووە ، کە وێنەی مرۆڤی باڵا و هەڵکشاوی
کێشاوە ، ئەو مرۆڤەی لە دەستی کۆت و زنجیری کۆمەڵایەتی و کلتووری
و ئەخلاقی ڕزگاری بووە ، کتێبەکە نیچەی پێدەناسرێتەوە ، (نیچە)
لەم کتێبەیدا هەروەک سەرچاوەکان دەڵێن ، خۆی وەک شاعیرێکی مەزن
دەبینێت نەک وەک فەیلەسوفێک ، دەربارەی کتێبی (وەهای گوت
زەردەشت) ، ئەدیبی گەورەی ئەڵمانیا (تۆماس مان) دەڵێ ، (ئەم
کتێبە باشترین کتێبە کە بە زمانی ئەڵمانی نووسرابێت) ، نەک
تەنها کتێبەکانی بەڵکو شیعرەکانیشی پڕن لە بیرۆکەی فەلسەفی و
ئاوێنەیەکن بۆ ڕەنگدانەوەی تێز و بیرکردنەوەکانی خۆی ، بەڵام
شتێکی گرینگ هەیە ، نیچە پرسیارە فەلسەفییەکان و ئایدیا و بیرۆکە
شیعرییەکانی ، لە قووڵایی و هەناوی ژیان دەردەنێت و پەیوەستییان
دەکاتەوە بە مرۆڤ و خۆشبەختی و بەختەوەرییەکانییەوە . دیارە نەک
هەر لەلای (نیچە) بەڵکو ، لای زۆربەی فەیلەسوفەکانی سەردەمی
مۆدێرنە ، مرۆڤ دەبێتە ناوەندی گرنگیدان ، هەوڵدانەکە بۆ بە
بەرهەمهێنانی سەربەخۆیی بیرکردنەوە و عەقلی مرۆڤ . دەرکێشانی
لەژێر هەموو کاریگەرە دەرەکییەکان ، دەکرێ ئەمەش بە یەکێک لە
خاڵە هاوبەشەکانی نێوان شیعر و فەلسەفە حیساب بکەین ، لێرەدا
چەند نموونەیەکی شیعری نیچە دەخەینە ڕوو و قسەی لەسەر دەکەین ،
هەروەک لە کتێبی (نیچە فەیلەسوفێکی بەرزەفڕ) دا ، لە بەشی (
پێنجەم) ، بە ناوی (نیچە ، شاعیرێکی جیاواز)دا ، کە لە سەرەتا
باسی شاعیربوونی (نیچە) و بیرکردنەوەکانی و دواتر چەند
نموونەیەکی شیعری هێناوەتەوە ، ئێمە لێرەدا قسە لەسەر هەندێکیان
دەکەین . هەر لەوێدا باسی ئەوە کراوە کە ، (نیچە) شاعیرێکی
جیاواز بووە و بە ستایلێکی جیاواز نووسیویەتی ، هەروەک
مێژوونووسی فەڕەنسی (ئەلیکسیس ڤیلێنینکە) پێیوایە ، (نیچە
ئیستاتیکای ڕووکێشی دەقی واتە فۆرم)ی پێش وردیی مانا خستووە ،
چونکە نیچە بەرلەوەی فەیلەسوف بێت ، بە پلەی یەکەم شاعیر بووە ،
لە نێو نووسینە پەخشانی و شیعرییەکانی داهێنانی سوریالیانەی
کردووە ، بە تایبەت لە کتێبی (وەهای گوت زەردەشت) هەندێ دوور
دەڕوات ئەستەمە تێی بگەیت …! (نیچە) کەسێک بووە زۆر قووڵ بیری
کردۆتەوە ، هەمیشە بە زمانی ڕەخنەیەکی توند نووسیویەتی ، تا
ئاستی ئەوەی مەرگ بە خوداوەند دەخوازێ و ئەخلاق و ئایین و کلتوورە
دواکەوتووەکان ڕەتدەکاتەوە ، تا مردن لە نووسین ناکەوێت ، (نیچە
) بە درێژایی ژیانی هەمیشە ئەوەی دووبارە کردۆتەوە کەوا (هێشتا
پێویستە بژیم ، چونکە هێشتا گەرەکمە بیربکەمەوە …!) ، نیچە بیری
لە هەموو سەکە و گۆشە و کەلێنەکانی ژیان و مرۆڤ کردۆتەوە ، ئەوەی

بە فەلسەفە دەرەقەتی نەهاتووە بە شیعر قسەی لەسەر کردوون ، بۆیە
شیعر و فەلسەفەکەی بە یەک ئاراستە ڕۆیشتوون . (نێچە) لە شیعری
(مر□ق□ ب□رزەکان) دا دەڵێت .

ئەوەی ڕادەپەڕێ ، پێویستە پێیدا هەڵدەین !
وەڵێ ئەو لە بەرزاییەوە ئەمە پەسەند دەکات ،
تاکو لە سەرووی پەسەندگرەوە بژیت ،
ئەو لە بەرزی دایە ئەو لەسەر دەرگای مال□ی من□ ،
ئ□و ل□ مال□ی من نیشتەجێیە ،
هەرگیز بە دوای کەس نەکەوتووم
لە سەرووی ئەمانەش ، قۆشمەم بە هەموو مامۆستایەک کرد .

ئەم شیعرە تا بڵێی شیعرێکی ناسکە ، (نێچە) بە زمانێکی شیعری ناسک و پڕ لە هارمۆنیا و ئیستاتیکایەکی جوان ، کرۆک و ئامانجی بیرکردنەوە و فەلسەفەکەی خۆی دەخاتە روو واتە ئەم شیعرە بیرکردنەوەیەکی ئامانجداری لە پشتە ، لێرەدا (نێچە) باس لە (مر□قی بال□ا) دەکا ، ئەوانەی خودان هێز و ئیرادەی خۆیانن ، دەیانەوێت ڕاپەڕین بکەن و زنجیری دیلیەتی و ستەم بپسێنن کەسانێکی ڕاستگۆ و ئازاد بن ، ئەو پێیوایە ئەوانە لە شوێنێکی بەرزی ژیان وەستاون ، ئەوانە هێندە بەرز و خۆشەویستن ، بەشێکن لە ڕۆحی ئەو لە مالەکەی ئەو نیشتەجێن . ئەمان ئەو مر□ق□ ب□رزانەن کە / خودان هێز و سەربەخۆیی و بیرکردنەوەی خۆیانن ، کە دوای هیچ کەسێک ناکەون و پاشکۆی هێزەکانی سەرووی خۆیان نین ، بەس خۆیانن و هیچیتر ، ئەمان ئەوکەسانەن لە مامۆستاکانییان فێردەبن ، سنوور و تخوبەکان دەبەزێنن و لە ئاستێکی بەرز لە مر□قایەتی و ژیان دەڕوانن .

هەروەها لە شیعری (جەسوور) دا د□□□□ ..
لە هەر کوێیەک بیت ، قووڵ هەڵکۆڵە
بنەوان لە ژێرەوەیە ،
وازبێنە لە پیاوانی ڕەشبین با بچریکێنن
” دۆزەخ بەردەوام لە ژێرەوەیە ” …!

لێرەشدا وێنەی مر□ق□کی جەسوور و خاوەن هێز و توانایەکی لەبن نەهاتوومان . بۆ دەکێشێ ، ئەو مر□قانەی لە پێناو ئامانجە پیرۆزەکان مر□قی تێکۆشەر و کۆڵنەدەرن ، ئەو مر□قانە لە شەوە ئەنگوستە چاوەکان فوو لە پشکۆکان دەکەن ، ئەوانەی هەمیشە بە ورەیەکی پۆڵایین و بە دید و بەرچاو ڕۆشنییەوە بەرەو لوتکەی ئاسۆ و ئامانجەکانییان دەکەونە ڕێ ، خودان خەونی گەورەن ، بێوچان و نەسرەوتن هەردەڕۆن و هەر دەڕۆن ، (نێچە) ڕقی لە مر□قی لاواز و ڕەشبینە ، ڕقی لەو کەسانەیە کە هەمیشە بۆ پاروە نانێک

دەکوژنەوە ، (نەچە) لە شوێنێکدا دەڵێ ، (مرۆڤە لاوازەکان ، ئەوانەن بۆ مردن باشن ، شایستەی بە ژیان نین ..!) بۆیە لەم شیعرەشدا دەڵێ (واز بهێنە لە پیاوانی ڕەشبین با بچریکێنن) . دۆزەخ بەردەوام لە ژێرەوەیە..! ، مەبەستییەتی گەیشتن بە لوتکە و ئامانج ڕەنج و قوربانی دەوێت ، ئاگر و ڕووناکییەکان ، لە بنی بنەوەن ، قووڵن دەبێ لە هەڵکۆڵین بەردەوام بین ، دیارە وشەی دۆزەخ لێرەدا میتافۆرێکە یان هێمایەکە بۆ ئاگر ، ئاگریش هەمیشە هێما بووە بۆ گەرمبوونەوە و درەوشانەوە و گەڕان ، لە ئەفسانە و داستانەکانیش گەیشتن بە ئاگر هێمایە بۆ گەیشتن بە ئامانج و سەرکەوتن …!

(نەچە) لە شیعری (ئەوەیە مرۆڤ) دا دەڵێ …
بەڵێ ، دەزانم لە چ بنەچەیەکم ،
وەک بڵێسە تێنووم ،
هەڵپە دەکەم و خامۆش دەبمەوە ،
هەرچییەک دەستی بۆ دەبەم دەبێتە نوور ،
هەرچییەک جێدەهێڵم پشکۆیە
بێ یەکودوو من بڵێسەم …!

بێگومان ، لە نێو بیری (نەچە) مرۆڤەکان دەبێ مرۆڤی بەرز و دیار بن ، خودان بنەچە و شوهرەتێک و ناوێکی پایەدار و بەرزییان هەبێ ، ئەمەش ئەو مرۆڤانەن هەمیشە هەڵپەی ژیانێکی بەرز و پڕاوپڕ لە بەختەوەری و دەستگەیشتن بە خەزگە و ئومێدەکانییانن ، کەسانێک بەرز لە ژیان و بەهای مرۆڤ بڕوانن ، ئەوکەسانەی / وەک بڵێسە تێنوون بۆ ئەم جۆرە ژیانە ، وەک عاشق شەیدای ژیانێکی شایستە بە مرۆڤن ، ئەو مرۆڤانەی کە لەم شوێنە بەرزە بۆ ژیان و ئومێدە گەشەکان و ئارەزووە جوانەکانییان دەڕوانن ، ئەوانە دەست بۆ هەر چییەک دەبەن دەبێتە نوور ، هەرچییەک جێدەهێڵن دەبێتە پشکۆ ، ژیان و دەوروبەر دەدرەشێننەوە ، چونکە وەک بڵێسە خاوەن نیگا و ڕوانین و دیدگایەکی ڕۆشنن بۆ ژیان . لێرەدا ، لە نێو بەرهەمە شیعری و فەلسەفییەکانی نەچە ، هاوئاهەنگییەک و ئاوێزانبوونێکی گرنگی نێوان فەلسەفە و شیعر دەبینین ، کە هەردووك بە یەک ئاراستە تا ئەندازەی تێکەڵاوبوون ، فەلسەفە بە بەرگ و ڕوخساری شیعرییەوە ، شیعریش بە ناوەڕۆکی فەلسەفییەوە ، وەک ئەوەی گیانێک بن لە دوو جەستەدا . (نەچە) بەم هەوڵانەی توانی شیعر و فەلسەفە زێتر لێکنزیک بکاتەوە …!

نۆڤەمبەری ٢٠٢٠

سەرچاوەکان :

- کتێبی (چەند فەیلەسووفێکی بوونگەرا) .. نووسینی (فوئاد کامیل عەبدولعەزیز) وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە / (سامان عەلی حامید)
- کتێبی (ڕوو بەڕوو لەگەڵ شیعر) .. نووسینی (ناڵە حەسەن) آ.